

Procedura realizacji projektu grantowego¹ pn.: „Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Miasta Lubań”

Niniejsza procedura ustala zasady uczestnictwa w projekcie pn.: „Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Miasta Lubań” realizowanym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 w formule grantowej.

§ 1. Definicje i informacje podstawowe

Projekt grantowy-	projekt, którego beneficjent udziela grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu tego projektu przez grantobiorców ² ;
Grant-	środki finansowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, które Grantodawca na podstawie umowy powierzył Grantobiorcy na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego;
Grantodawca-	beneficjent ³ udzielający grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego przez grantobiorców. Grantodawca nie może być jednocześnie Grantobiorcą;
Grantobiorca-	podmiot publiczny albo prywatny, inny niż beneficjent projektu grantowego, wybrany w drodze otwartego naboru ogłoszonego przez beneficjenta projektu grantowego w ramach realizacji projektu grantowego. Grantobiorca nie może być ponadto podmiotem powiązany z beneficjentem / grantodawcą osobowo lub kapitałowo. Grantobiorcą nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania;
IZ RPO WD-	należy przez to rozumieć Zarząd Województwa Dolnośląskiego pełniący funkcję Instytucji Zarządzającej Regionalnym

---

¹ z uwzględnieniem zasad wynikających z art. 35 i 36 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020

² art. 35 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020

³ podmiot publiczny lub prywatny, odpowiedzialne za inicjowanie lub zarówno inicjowanie, jak i wdrażanie operacji będący stroną Umowy o dofinansowanie Projektu, który będzie udzielał grantów (Grantodawca), na realizację zadania służącego osiągnięciu celu tego Projektu przez Grantobiorców

Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020;

DIP- Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca, której powierzono wdrażanie Działania 3.3 RPO WD będąca Instytucją Ogłaszającą Konkurs;

Wysokoemisyjne źródło ciepła- źródło ciepła nie spełniające norm emisyjnych ekoprojektu⁴ obowiązujących od roku 2020 lub wymagań klasy 5⁵, emitujące do atmosfery CO₂ oraz inne zanieczyszczenia, takie jak pyły zawieszane PM₁₀ i PM_{2,5} i inne związki toksyczne powstające w wyniku spalania paliw;

Budynek mieszkalny jednorodzinny- budynek wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku;

Budynek wielorodzinny- budynek mieszkalny wielorodzinny - budynek wolno stojący albo budynek w zabudowie szeregowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym wydzielono więcej niż dwa lokale mieszkalne;

Mieszkanie- zespół pomieszczeń mieszkalnych i pomocniczych, mający odrębne wejście, wydzielony stałymi przegrodami budowlanymi, umożliwiający stały pobyt ludzi i prowadzenie samodzielnego gospodarstwa domowego;

Lokal użytkowy- jedno pomieszczenie lub zespół pomieszczeń, wydzielone stałymi przegrodami budowlanymi, niebędące mieszkaniem, pomieszczeniem technicznym albo pomieszczeniem gospodarczym;

Pozostałe definicje, np. pomieszczenia techniczne- zgodnie z definicjami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane oraz przepisów wykonawczych, w szczególności rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;

---

⁴ określonych w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią

⁵ według normy PN-EN 303-5:2012

- Mikroinstalacja OZE- instalacja odnawialnego źródła energii⁶ o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 40 kW, przyłączona do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 120 kW;
- Odnawialne źródła energii- odnawiane, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów.
- Wydatki kwalifikowane- wydatki uznane za kwalifikowane i spełniające kryteria, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 oraz nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. oraz zgodnie z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszy Spójności w okresie programowania 2014-2020 i z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020;
- Wydatki niekwalifikowane- wszystkie wydatki niekwalifikujące się do refundacji, tj. niespełniające kryteriów opisanych w punkcie powyżej;
- Okres trwałości- okres 5 lat od finansowego zakończenia projektu tj. wpływu na rachunek Gminy ostatniej transzy płatności z Urzędu Marszałkowskiego, w którym należy zachować w niezmienionej formie i wymiarze efekty Projektu;
- Umowa o powierzenie grantu-umowa zawierana między Grantobiorcą a Grantodawcą, określająca warunki współpracy stron w ramach realizacji Projektu;
- Ostateczna lista grantobiorców- ostateczna lista grantobiorców zakwalifikowanych do projektu po zatwierdzeniu wniosku o dofinansowanie;
- Potencjalna lista grantobiorców- lista sporządzona w oparciu o dokumenty zgłoszeniowe uczestników przez Grantodawcę w oparciu o przyjęte w niniejszej procedurze kryteria punktowe;
- System zarządzania energią- urządzenia i systemy mające na celu zmniejszenie zużycia energii poprzez dostosowanie mocy urządzeń do chwilowego zapotrzebowania (termostaty, czujniki temperatury, pogodowe,

---

⁶ Zgodnie z definicją ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii

obecności, sterowniki, automatyczne układy regulacji, aplikacje komputerowe, urządzenia pomiarowe, liczniki ciepła, chłodu, CWU, zawory podpionowe itp.).

Granty będzie można otrzymać na: modernizację systemów grzewczych obejmującą wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła: na podłączenie do sieci ciepłowniczej / chłodniczej lub instalację źródeł ciepła opartych o OZE (np. pomp ciepła) lub instalację kotłów spalających biomasę, lub ewentualnie paliwa gazowe (wymianie nie podlegają użytkowane kotły gazowe i olejowe, nie dopuszcza się też wymiany użytkowanych kotłów innych niż gazowe i olejowe na kotły węglowe i olejowe). Wymianie źródła ciepła mogą towarzyszyć uzasadnione modernizacje systemu grzewczego pozostające w związku przyczynowo - skutkowym ze zmianą źródła ciepła, np. wymiana wysokotemperaturowej instalacji ogrzewania na niskotemperaturową. Dopuszcza się również zastosowanie ogrzewania elektrycznego (kable / maty grzejne, kotły elektryczne, piece akumulacyjne itp.), pod warunkiem, że będzie ono zasilane z OZE. Mikroinstalacja⁷ o odpowiedniej mocy może zostać zrealizowana w ramach projektu (można również wykorzystać już istniejącą instalację). Wsparcie może dotyczyć również systemów monitoringu i zarządzania energią (termostaty, czujniki temperatury, pogodowe, obecności, sterowniki, automatyczne układy regulacji, aplikacje komputerowe, gotowe systemy, urządzenia pomiarowe itp.) mające na celu zmniejszenie zużycia energii poprzez dostosowanie mocy urządzeń do chwilowego zapotrzebowania. **Wymiana źródła ciepła jest elementem obowiązkowym.**

Inwestycje mogą być uzupełnione poprzez instalacje OZE (np. na potrzeby pozyskiwania ciepłej wody użytkowej lub produkcji energii elektrycznej, np. fotowoltaiki). W przypadku instalacji do produkcji energii elektrycznej, np. fotowoltaicznej czy wykorzystującej siłę wiatru, dopuszcza się mikroinstalacje⁸, których moc powinna być obliczona na zaspokojenie zapotrzebowania na energię elektryczną w budynku, w którym modernizowane jest źródło ciepła na podstawie średniorocznego zużycia za poprzedni rok i uwzględniającego oszczędności uzyskane w wyniku realizacji projektu. Dopuszcza się oddawanie („akumulację”) do sieci energetycznej okresowych nadwyżek. W przypadku montażu ogrzewania elektrycznego można uwzględnić dodatkowe zapotrzebowanie podczas wyliczania mocy instalacji. Instalacje OZE są fakultatywne.

Warunkiem wstępnym realizacji inwestycji będzie przeprowadzenie właściwej oceny potrzeb i metod osiągnięcia oszczędności energii i redukcji emisji w sposób opłacalny, w oparciu o aktualny audyt energetyczny lub audyt uproszczony sporządzony wg wskazanej przez Instytucję Zarządzającą metodologii.

---

⁷ w rozumieniu ustawy o odnawialnych źródłach energii

⁸ w rozumieniu ustawy o odnawialnych źródłach energii

Inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie (co wynika z audytu) lub jest technicznie niemożliwe.

Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Wsparcie powinno być uwarunkowane uprzednim wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, w których wykorzystywana jest energia ze wspieranych urządzeń. Wyjątek stanowią budynki, które osiągnęły minimalny poziom efektywności energetycznej wyrażony współczynnikiem zapotrzebowania budynku na energię pierwotną na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania CWU (EP), wskazanym w kryteriach wyboru projektów (tj. poniżej 450 kWh/(m² rok). W przypadku budynków historycznych (ujętych w rejestrze / wykazie zabytków lub gminnej ewidencji zabytków), współczynnik EP może zostać przekroczony, o ile zostały przeprowadzone minimalne inwestycje w efektywność energetyczną, takie jak wymiana okien o lepszej charakterystyce energetycznej, izolacja dachu / stropu i wentylacja z odzyskiem (rekuperacją) ciepła (co najmniej jeden element).

Nie jest możliwa wymiana następujących źródeł ciepła:

- a) dotychczas używanych kotłów gazowych i olejowych na inne źródła ciepła
- b) dotychczas używanych źródeł ciepła na kotły węglowe, w tym na ekogroszek, niezależnie od ich klasy

Wymiana źródeł ciepła dotyczy wyłącznie domów jednorodzinnych i mieszkań, lokale użytkowe są wyłączone z projektu. W przypadku działalności zarejestrowanej w domu jednorodzinym / mieszkaniu, ale wykonywanej poza (w innym lokalu albo u klienta) należy wziąć pod uwagę, czy w mieszkaniu prowadzone są np. czynności administracyjne związane z prowadzoną działalnością, gromadzona jest dokumentacja podatkowa, umowy z kontrahentami i inne dokumenty. W takiej sytuacji można posiłkować się metodologią związaną z kwestiami podatkowymi, np. podatkiem od nieruchomości. Gdy od części nieruchomości podatnik płaci wyższą stawkę podatku dla działalności gospodarczej, należałoby stosować przepisy o pomocy publicznej. Pomocą stanowiłaby tylko ta część dotacji, która proporcjonalnie odnosi się do powierzchni wykorzystywanej na działalność gospodarczą.

Zgodnie z zapisami Rozdziału 4 pkt 6 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 nie mają one zastosowania do wydatków

ponoszonych przez ostatecznych odbiorców, z zastrzeżeniem zapisów podrozdziału 6.20. Na podstawie zapisów przywołanego podrozdziału Grantobiorca zobowiązany jest do wykazania (w stosunku do Grantodawcy), iż dokonane wydatki kwalifikowane zostały przez niego poniesione w sposób oszczędny, tzn. niezawyżony w stosunku do średnich cen i stawek rynkowych i spełniający wymogi uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. W celu spełnienia ww. wymagań umowa o powierzenie grantu zawierana pomiędzy Grantodawcą a Grantobiorcą, winna określać warunki rozliczenia grantu, w tym zakres obowiązków Grantobiorców w odniesieniu do ponoszonych przez nich wydatków kwalifikowanych np. zobowiązanie Grantobiorcy do bezpośredniego skierowania zapytania ofertowego dotyczącego realizowanego wydatku do potencjalnych wykonawców, przeprowadzenia badania rynku poprzez analizę stron www lub drogą telefoniczną w celu pozyskania porównania i wyboru najkorzystniejszej oferty rynkowej oraz zobowiązanie Grantobiorcy do udokumentowania przeprowadzonej procedury poprzez zgromadzenie i archiwizację stosownej dokumentacji (np. zapytań ofertowych, pisemnych ofert, zrzutów ekranowych, sporządzonego pisemnego oświadczenia dotyczącego przeprowadzonego rozeznania rynku).

§ 2. Warunki wstępne

1. Podmioty uczestniczące w projekcie (Grantobiorcy) zostaną wybrane w drodze otwartego naboru z zachowaniem bezstronności i przejrzystości zastosowanych procedur w oparciu o kryteria wyboru Grantobiorców (§ 4. Kryteria wyboru Grantobiorców).
2. Nabór Grantobiorców prowadzony będzie przez Urzędy Miasta Lubań.
3. Rekrutacja uczestników przeprowadzona będzie w oparciu o złożone Wnioski o udzielenie grantów, świadectwa charakterystyki energetycznej/audyty energetyczne/uproszczone audyty energetyczne oraz Protokoły z wizji lokalnej.
4. Ogłoszenia dotyczące projektu i naboru Grantobiorców zostaną zamieszczone na stronie internetowej Miasta Lubań oraz w prasie lokalnej.
5. Projekt będzie realizowany przez Miasto Lubań tylko i wyłącznie w przypadku otrzymania dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

§ 3. Cel i przedmiot projektu

1. Celem projektu jest zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych zgodnie z SZOOP RPO WD 2014-2020 w ramach działania 3.3. RPO WD 2014-2020: Zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych, poprzez modernizację źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych i wielorodzinnych wsparte inwestycjami w OZE.
2. Przedmiotem projektu jest udzielenie dofinansowania na realizację projektu grantowego (zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy wdrożeniowej), którego celem szczegółowym jest *zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym, budynkach historycznych* poprzez wymianę dotychczasowych wysokoemisyjnych źródeł ciepła polegające na wymianie źródła ciepła na podłączenie do sieci

ciepłowniczej, instalacje wykorzystujące odnawialne źródła ciepła oraz kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe bez konieczności przeprowadzenia kompleksowej termomodernizacji w sytuacji, kiedy zostaną spełnione minimalne progi wskaźnika energii pierwotnej (Zgodnie z kryterium „Maksymalne progi wskaźnika energii pierwotnej EP_{H+W} ” – wartość współczynnika nie może być wyższa niż 450 kWh/(m² rok) zmierzone na podstawie świadectwa efektywności energetycznej, audytu energetycznego lub uproszczonego audytu energetycznego sporządzonego zgodnie z metodologią wskazaną przez Instytucję Organizującą Konkurs.

Uproszczony audyt energetyczny będzie sporządzony w oparciu o metodologię wskazaną przez IOK. Dopuszcza się wykorzystanie audytów już posiadanych przez grantodawcę / grantobiorcę sporządzonych (zaktualizowanych) nie wcześniej niż na dwa lata przed rokiem ogłoszenia konkursu o dofinansowanie.

Uproszczony audyt energetyczny będzie określał wartość redukcji emisji CO₂ i pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5} oszacowanymi zgodnie z metodologią wskazaną przez Instytucję Organizującą konkurs.

Dopuszczalna jest wymiana kotłów także w budynkach historycznych⁹ (zabytkach), bez konieczności spełnienia warunków odnośnie „Maksymalnego progu wskaźnika energii pierwotnej EP_{H+W} ” jeżeli zostały przeprowadzone minimalne inwestycje w efektywność energetyczną obejmujące co najmniej jeden z poniższych elementów:

- wymianę w domu / mieszkaniu będącym przedmiotem projektu (w pomieszczeniach ogrzewanych), wszystkich okien na okna o lepszej charakterystyce tj. nie gorszej niż U_k (max) = 2,2 [W/(m²*K)] i potwierdzonej audytem, świadectwem charakterystyki energetycznej lub innym dokumentem (faktura, protokół odbioru itp.). W przypadku braku dokumentacji, należy postąpić się uproszczoną metodą szacowania w oparciu o poniższą tabelę:

Rok wymiany/produkcji okna	U_k (max) okna [W/(m ² *K)]
1995 - 1998	2,0 - 2,2

⁹ Przez budynek historyczny należy rozumieć konkretny budynek indywidualnie wpisany do rejestru zabytków lub wpisany do wykazu zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Budynek niewpisany indywidualnie do rejestru / wykazu zabytków lub gminnej ewidencji zabytków nie jest budynkiem historycznym, nawet, jeśli znajduje się na obszarze wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Aktualny link do rejestru zabytków /wykazu zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu: <https://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=2589>.

1998 - 2002	1,9 - 2,2
2003 - 2008	1,6 - 2,2
2009 - 2013	1,5 - 1,7
2014 - 2017	1,3 - 1,5
2018	1,1 - 0,9

- ocieplenie stropów / dachów warstwą izolacji (np. wełna mineralna, styropian) przynajmniej o grubości 10 cm lub równoważne - jeśli projekt dotyczy całego budynku i/lub pojedynczych mieszkań na najniższych (podłogi nad gruntem, stropy nad nieogrzewanymi piwnicami) i najwyższych kondygnacjach,
- zastosowanie wentylacji z odzyskiem ciepła.

§ 4. Katalog grantobiorców

1. Celem projektu grantowego¹⁰ jest udzielenie „grantu¹¹” na wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła przez osoby fizyczne będące:
  - właścicielem domów jednorodzinnych
  - właścicielem mieszkań w domach wielorodzinnych,
  - najemcą mieszkań w domach wielorodzinnych (posiadający tytuł do lokalu mieszkalnego oraz prawo do dysponowania lokalem na cele projektu w okresie realizacji i trwałości projektu), zwanymi dalej Grantobiorcami¹², w celu zaspokojenia własnych potrzeb zmierzających do ograniczenia wysokiej emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń.
2. Grantobiorcą może być także wspólnota mieszkaniowa, spółdzielnia mieszkaniowa czy TBS.
3. Ww. katalog grantobiorców uwzględnia zasadę posiadania prawa do dysponowania nieruchomością na cele realizacji projektu w odniesieniu do nieruchomości, na której/których realizowany będzie grant (w rozumieniu art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2013 poz.1409 z późn. zm.), z uwzględnieniem zasady zachowania trwałości projektu grantowego wynikającej z art. 71 Rozporządzenia nr 1303/2013.

§ 5. Kryteria wyboru Grantobiorców

¹⁰ Projekt grantowy – projekt, którego beneficjent udziela grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu tego projektu przez grantobiorców.

¹¹ Grant - środki finansowe Regionalnego Programu operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, które Grantodawca na podstawie umowy powierzył Grantobiorcy na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego.

¹² Grantobiorca - podmiot publiczny albo prywatny, inny niż beneficjent projektu grantowego, wybrany w drodze otwartego naboru ogłoszonego przez beneficjenta projektu grantowego w ramach realizacji projektu grantowego. Grantobiorca nie może być ponadto podmiotem powiązany z beneficjentem / grantodawcą osobowo lub kapitałowo. Grantobiorcą nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania.

O grant mogą ubiegać się:

1. Osoby zamieszkałe/prowadzące działalność gospodarczą na obszarze Miasta Lubań.
2. Osoby posiadające prawo do dysponowania nieruchomością (działką wraz z istniejącym budynkiem, dla którego planowany jest montaż instalacji w ramach projektu) położoną na obszarze objętym partnerstwem.
3. Dopuszczalne formy prawa dysponowania nieruchomością:
  - 3.1. własność – dokumenty zgłoszeniowe podpisuje jedynie właściciel;
  - 3.2. współwłasność – wszyscy współwłaściciele muszą podpisać dokumenty zgłoszeniowe. Sytuacja ta dotyczy również małżeństw nieposiadających udokumentowanej rozdzielnosci majątkowej;
  - 3.3. inne udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością – pod warunkiem, że obejmuje co najmniej okres trwałości projektu, dokumenty zgłoszeniowe podpisują wszystkie osoby wskazane w dokumencie, jako posiadające na jego podstawie prawo do dysponowania nieruchomością;

4. Kryteria punktowe oceny merytorycznej wniosków:

W oparciu o przedłożony wniosek o udzielenie grantu zgodnie z niniejszą procedurą opisaną dalej, Grantodawca każdorazowo dokona sumarycznej oceny zgodnie z kryteriami poniżej. W oparciu o powyższe zostanie stworzona potencjalna lista Grantobiorców. Ostateczna lista grantobiorców zostanie utworzona po zatwierdzeniu wniosku o dofinansowanie.

- 4.1. Kryterium „Ocena występowania pomocy publicznej/pomocy de minimis”

W ramach kryterium następuje weryfikacja, czy wniosek o udzielenie grantu jest złożony poprawnie i umożliwia zakwalifikowanie projektu pod kątem występowania pomocy publicznej/ pomocy de minimis oraz czy kwalifikacja projektu jest zgodna z Regulaminem konkursu.

Kryterium punktowe: 1 pkt.

- 4.2. Kryterium „Maksymalny limit dofinansowania”

W ramach kryterium następuje weryfikacja, czy wyrażony procentowo (%) i kwotowo (PLN) we wniosku o udzielenie grantu poziom dofinansowania nie przekracza maksymalnego limitu.

Kryterium punktowe: 1 pkt.

- 4.3. Kryterium „Limit kwotowy na źródło ciepła”

W ramach kryterium następuje weryfikacja, czy średnia wartość grantu nie przekracza kwoty 35 000,00 PLN niezależnie od liczby źródeł ciepła podlegających modernizacji

(lub iloczynu tej kwoty i liczby mieszkań, jeśli grantobiorcą będzie podmiot inny niż osoba fizyczna, np. wspólnota czy spółdzielnia mieszkaniowa).

Kryterium punktowe: 1 pkt.

4.4. Kryterium „Maksymalne progi wskaźnika energii pierwotnej EP H+W”

W ramach kryterium następuje weryfikacja, czy budynki jednorodzinne lub mieszkania w budynkach jednorodzinnych / wielorodzinnych spełniają przed realizacją projektu maksymalną wartość wskaźnika EP [kWh/(m² · rok)], który określa roczne obliczeniowe zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną do ogrzewania, wentylacji, chłodzenia oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej. Wartość współczynnika przed realizacją projektu nie może być wyższa niż 450 kWh/(m² · rok).

Weryfikacja na podstawie świadectw charakterystyki energetycznej / audytów energetycznych / uproszczonych audytów energetycznych sporządzonych zgodnie z metodologią wskazaną przez Instytucję Organizującą Konkurs. Dopuszcza się audyty energetyczne sporządzone przed datą upublicznienia metodologii o ile zawierają wszystkie niezbędne dla oceny spełniania niniejszych kryteriów informacje oraz sporządzone (zaktualizowane) nie wcześniej niż na dwa lata przed rokiem ogłoszenia konkursu.

W przypadku budynków historycznych warunki powyższe mogą nie zostać spełnione, jeżeli w budynku / mieszkaniu przeprowadzono minimalne inwestycje na rzecz efektywności energetycznej, obejmujące co najmniej jeden z poniższych elementów:

- wymianę w domu / mieszkaniu będącym przedmiotem projektu (w pomieszczeniach ogrzewanych), wszystkich okien na okna o lepszej charakterystyce tj. nie gorszej niż $U_k (max) = 2,2 [W/(m^2 \cdot K)]$ i potwierdzonej audytem, świadectwem charakterystyki energetycznej lub innym dokumentem (faktura, protokół odbioru itp.). W przypadku braku dokumentacji, należy posłużyć się uproszczoną metodą szacowania w oparciu o poniższą tabelę:

Rok wymiany/produkcji okna	$U_k (max)$ okna [W/(m ² *K)]
1995 - 1998	2,0 - 2,2
1998 - 2002	1,9 - 2,2
2003 - 2008	1,6 - 2,2
2009 - 2013	1,5 - 1,7
2014 - 2017	1,3 - 1,5
2018	1,1 - 0,9

- ocieplenie stropów / dachów warstwą izolacji (np. wełna mineralna, styropian) przynajmniej o grubości 10 cm lub równoważne - jeśli projekt dotyczy całego budynku i/lub pojedynczych mieszkań na najniższych (podłogi nad gruntem, stropy nad nieogrzewanymi piwnicami) i najwyższych kondygnacjach,

- zastosowanie wentylacji z odzyskiem ciepła.

Kryterium punktowe: 1 pkt.

4.5. Kryterium „Zgodność z audytem”

W ramach kryterium następuje weryfikacja, czy przedłożone wraz z wnioskiem o udzielenie grantu świadectwo charakterystyki energetycznej / audyt energetyczny / uproszczony audyt energetyczny zostały sporządzone zgodnie z metodologią wskazaną przez Instytucję Organizującą Konkurs.

Kryterium punktowe: 1 pkt.

4.6. Kryterium „Zgodność z RPO”

W ramach kryterium następuje weryfikacja w oparciu o świadectwo charakterystyki energetycznej / audyt energetyczny / uproszczony audyt energetyczny, czy

- 1) projekt realizowany jest w domu jednorodzinnym i/lub wielorodzinnym budynku mieszkalnym;

Kryterium punktowe: 1 pkt.

- 2) w budynku / mieszkaniu wymianie podlega dotychczasowe wysokoemisyjne źródło ciepła;

Kryterium punktowe: 1 pkt.

- 3) wymiana każdego wysokoemisyjnego źródła ciepła w projekcie prowadzi do redukcji emisji CO₂ (co najmniej o 30% w przypadku zamiany paliwa) – nie dotyczy sieci ciepłowniczej;

Kryterium punktowe: 1 pkt. (dla budynków planujących podłączenie do sieci ciepłowniczej przyznaje się 1 pkt w ramach kryterium)

- 4) wymiana każdego wysokoemisyjnego źródła ciepła w projekcie prowadzi do redukcji emisji pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5– nie dotyczy sieci ciepłowniczej;

Kryterium punktowe: 1 pkt. (dla budynków planujących podłączenie do sieci ciepłowniczej przyznaje się 1 pkt w ramach kryterium)

- 5) w budynku / mieszkaniach istnieje lub przewidziano instalację systemu zarządzania energią;

Kryterium punktowe: 1 pkt.

- 6) moc instalacji do produkcji energii elektrycznej z OZE obliczona została tak, aby zaspokajać wyłącznie potrzeby budynku / mieszkania, w którym wymianie podlega źródło ciepła (dopuszcza się oddawanie nadwyżek energii do sieci w okresach, kiedy moc instalacji nie jest wykorzystywana);

Kryterium punktowe: 1 pkt.

4.7. Kryterium „Wymiana źródła ciepła”/ „Preferowany system grzewczy”

W ramach kryterium następuje weryfikacja, czy wymiana wysokoemisyjnego źródła ciepła spełnia następujące warunki:

- 1) polega na zastąpieniu kotła / pieca podłączeniem do sieci ciepłowniczej (sieć ciepłownicza może być jednocześnie siecią chłodniczą); jeśli tak – kryterium jest spełnione; jeśli nie, kryterium jest niespełnione, chyba że podłączenie do sieci ciepłowniczej nie jest możliwe z przyczyn technicznych lub ekonomicznie nieuzasadnione¹³

Kryterium punktowe: 10 pkt.

- 2) wysokoemisyjne źródło ciepła może być zastąpione instalacją źródła ciepła wykorzystującego OZE (Odnawialne Źródła Energii);

Kryterium punktowe: 3 pkt.

- 3) polega na wymianie kotła / pieca na inny kocioł / miejscowy ogrzewacz pomieszczeń, jeśli spełnione są łącznie poniższe warunki:

- kocioł / piec wymieniany może być zastąpiony wyłącznie przez kocioł / miejscowy ogrzewacz pomieszczeń spalający biomasę lub paliwa gazowe (nie dopuszcza się wymiany dotychczas użytkowanych kotłów / pieców na kotły węglowe lub olejowe; wymianie nie podlegają również dotychczas użytkowane kotły gazowe i olejowe);
- wymiana kotła / pieca musi skutkować obniżeniem emisji CO₂ w stosunku do stanu sprzed inwestycji; w przypadku zmiany kotła skutkującego zamianą spalanego paliwa zmniejszenie emisji CO₂ musi wynieść co najmniej 30%;
- wymiana źródła ciepła skutkuje zmniejszeniem emisji PM 10 i PM 2,5;
- wspierane urządzenia do ogrzewania muszą charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. Wszystkie kotły wymienione w ramach projektu będą wyposażone w automatyczny podajnik paliwa (nie dotyczy kotłów zgazowujących) i nie będą posiadały rusztu awaryjnego ani elementów umożliwiających jego zamontowanie.

Kryterium punktowe: 5 pkt.

- 4) dotychczasowe wysokoemisyjne źródło ciepła może być zastąpione źródłem (-ami) zasilanymi energią elektryczną do bezpośredniego ogrzewania lub ogrzewania

---

¹³ co znajduje potwierdzenie w analizie możliwości podłączenia budynku/lokalu do sieci ciepła systemowego sporządzonej we wniosku o dofinansowanie w oparciu o dane z audytu energetycznego i/ lub gminnego planu zaopatrzenia w ciepło, ewentualnie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej i/lub innego dokumentu (np. korespondencji z właściwym miejscowo zakładem ciepłowniczym).

czynnika w instalacji CO (np. kable lub maty grzejne, elektryczne kotły CO) i z założenia zasilaną z instalacji wykorzystującej OZE – np. instalacją fotowoltaiczną, stanowiącą element inwestycji lub instalacją fotowoltaiczną już istniejącą; nie dopuszcza się źródeł elektrycznych zasilanych z sieci energetycznej (za wyjątkiem „odbierania” z sieci nadwyżki, np. uzyskanej w miesiącach letnich).

Kryterium punktowe: 1 pkt.

4.7. Kryterium „Poprawa jakości powietrza- emisja pyłów”

W ramach kryterium następuje weryfikacja, czy inwestycja przyczynia się do poprawy jakości powietrza poprzez redukcję emisji pyłów PM 10 i/lub PM 2,5 oraz czy redukcja odbywa się na obszarach szczególnie dotkniętych emisją pyłów. Weryfikacja nastąpi w oparciu o przedkładane świadectwo charakterystyki energetycznej/audyt energetyczny/ uproszczony audyt energetyczny, gdzie zostanie wskazany poziom redukcji emisji ww. gazów.

Kryterium punktowe: 1 pkt.

4.8. Kryterium „Elementy termomodernizacyjne”

W ramach kryterium następuje weryfikacja, czy w budynku / mieszkaniu przeprowadzono minimalne inwestycje na rzecz efektywności energetycznej obejmujące:

- 1) wymianę w domu / mieszkaniu będącym przedmiotem projektu (w pomieszczeniach ogrzewanych), wszystkich okien na okna o lepszej charakterystyce tj. nie gorszej niż $U_k (max) = 2,2 [W/(m^2 \cdot K)]$ i potwierdzonej audytem, świadectwem charakterystyki energetycznej lub innym dokumentem (faktura, protokół odbioru itp.). W przypadku braku dokumentacji, należy posłużyć się uproszczoną metodą szacowania w oparciu o poniższą tabelę:

Rok wymiany/produkcji okna	$U_k (max)$ okna [W/(m ² *K)]
1995 - 1998	2,0 - 2,2
1998 - 2002	1,9 - 2,2
2003 - 2008	1,6 - 2,2
2009 - 2013	1,5 - 1,7
2014 - 2017	1,3 - 1,5
2018	1,1 - 0,9

Kryterium punktowe: 1 pkt.

- 2) ocieplenie stropów / dachów warstwą izolacji (np. wełna mineralna, styropian) przynajmniej o grubości 10 cm lub równoważne - jeśli projekt dotyczy całego budynku i/lub pojedynczych mieszkań na najniższych (podłogi nad gruntem, stropy nad nieogrzewanymi piwnicami) i najwyższych kondygnacjach;

Kryterium punktowe: 1 pkt.

- 3) ocieplenie ścian warstwą izolacji (np. wełna mineralna, styropian) przynajmniej o grubości 10 cm lub równoważne - jeśli projekt dotyczy całego budynku - wszystkich ścian lub ścian wokół pojedynczych mieszkań, jeśli są przedmiotem projektu;

Kryterium punktowe: 1 pkt.

- 4) zastosowanie wentylacji z odzyskiem ciepła;

Kryterium punktowe: 1 pkt.

§ 6. Tryb aplikowania o granty i nabór wniosków o udzielenie grantów

1. Informacje o konkursie – Przedmiotem konkursu jest udzielenie dofinansowania na realizację projektów grantowych, o których mowa w art. 35 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, składanych w ramach Oś priorytetowa 3 Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 3.3 „Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym” Poddziałanie 3.3.1 OSI, „Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – konkurs horyzontalny OSI”, Typ 3.3 e Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii - projekty dotyczące zwalczania emisji kominowej – projekt grantowy.

2. Nabór otwarty składania wniosków: **od 22.02.2019 r. - 14.02.2019 r.**

Wniosek o udzielenie grantu do pobrania ze strony www.luban.pl (Granty na wymianę źródeł ciepła) lub w Urzędzie Miasta Lubań, Wydziale Ochrony Środowiska i Gospodarki Przestrzennej, ul. Mickiewicza 6, pokój nr 9, II piętro.

3. Procedura składania wniosków o udzielenie grantu:

- 1) Grantobiorca składa do Grantodawcy wniosek o udzielenie grantu.

Uwaga: Jeżeli udzielenie wsparcia na realizację grantu objęte będzie pomocą publiczną Grantobiorca powinien złożyć wniosek o udzielenie pomocy de minimis. Wniosek ten może być również zgłoszeniem lub wnioskiem o udzielenie grantu składanym w celu dokonania wyboru Grantobiorców przez Grantodawcę.

- 2) Wniosek powinien zawierać w szczególności:

- a) nazwę Grantobiorcy,
- b) nazwę i miejsce realizacji przedsięwzięcia,
- c) cel realizacji przedsięwzięcia,
- d) opis przedsięwzięcia,
- e) opis rezultatów realizacji przedsięwzięcia,
- f) planowane daty rozpoczęcia i zakończenia realizacji przedsięwzięcia,
- g) wartość przedsięwzięcia;
- h) koszty kwalifikowalne;
- i) wnioskowaną kwotę pomocy;
- j) źródła finansowania przedsięwzięcia;
- k) inne informacje, wskazane przez podmiot udzielający pomocy, niezbędne do dokonania oceny wniosku.

- 3) Dodatkowo, do wniosku o udzielenie pomocy (grantu), każdy Grantobiorca powinien dołączyć:
  - a) kopie wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis (lub oświadczenie o wielkości pomocy de minimis), jaką otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzednich lat podatkowych, lub - jeżeli nie otrzymał w w/w okresie pomocy de minimis - oświadczenie o nieotrzymaniu pomocy de minimis w tym okresie;
  - b) formularz informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis;
- 4) Grantodawca dokonuje oceny przedłożonych wniosków o udzielenie grantu / pomocy de minimis:
  - formalnej (dopuszcza się jednorazową poprawę w terminie 7 dniu od otrzymania informacji o fakcie zaistniałych braków lub omyłek);
  - merytorycznej w oparciu o przedstawiony/sporzządzony dokument świadectwa charakterystyki energetycznej/audyt energetyczny/ uproszczony audyt energetyczny zgodny z wymogami IŻ DIP oraz protokół z wizji lokalnej;
- 5) Grantodawca tworzy potencjalną listę grantobiorców, zaś po zatwierdzenie wniosku o dofinansowanie- ostateczną listę grantobiorców.
4. Harmonogram realizacji – okres realizacji umowy o powierzenie realizacji grantu przez Grantobiorcę **do 31.10.2021 r.**

§ 7. Informacje o przeznaczeniu grantów

1. Środki finansowe przyznanego grantu przeznaczone są na realizację zadań przez Grantobiorców zmierzających do osiągnięcia celów projektu.
2. Do oceny kwalifikowalności wydatków w ramach grantu mają zastosowanie Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
3. Wydatki kwalifikowalne, niezbędne do realizacji celów projektu grantowego ponoszone przez Grantobiorców to:
  - 3.1. wydatki związane z wymianą wysokoemisyjnego źródła ciepła, czyli demontażem dotychczasowego pieca / kotła, montażem nowego kotła / pieca / źródła ciepła opartego o OZE / ogrzewania elektrycznego / podłączenia do sieci ciepłowniczej / chłodniczej, budową lub modernizacją instalacji centralnego ogrzewania, budową / modernizacją systemu pozyskiwania Ciepłej Wody Użytkowej, modernizacją kotłowni, instalacją systemu zarządzania energią (urządzenia, oprogramowanie);

- 3.2. wydatki dot. instalacji OZE na cele nie związane z ogrzewaniem, np. na cele pozyskiwania CWU albo mikroinstalacji¹⁴ do produkcji prądu, np. fotowoltaicznej albo wiatrowej (ale tylko o mocy zainstalowanej odpowiadającej zapotrzebowaniu budynku określonego na podstawie zużycia prądu w latach ubiegłych, chyba że mikroinstalacja posłuży zaspokojeniu zwiększonych potrzeb wynikających z zastosowania ogrzewania elektrycznego;
- 3.3. wydatki związane z ułatwieniem dostępu do obsługi urzędzeń przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące w domach jednorodzinnych lub mieszkaniach, w których dokonywana jest modernizacja źródła ciepła – w kwocie nie przekraczającej połowy wartości grantu;
- 3.4. wydatki związane ze sporządzeniem audytu energetycznego / uproszczonego audytu energetycznego wg metodologii udostępnionej przez IOK sporządzonego (zaktualizowanego) nie wcześniej niż na dwa lata przed rokiem ogłoszenia konkursu;
4. Wartość przekazanych środków zależna będzie od wnioskowanej kwoty określona we wniosku o udzielenie grantu.
5. Grant dla działań wymienionych w niniejszej procedurze wyniesie 85% wydatków kwalifikowanych brutto, jednak nie więcej niż **35 000,00 zł**. Grantodawca nie określa minimalnej wartości grantu. W przypadku prawnej możliwości odzyskania podatku VAT przez Grantobiorcę, wysokość podatku VAT będzie kosztem niekwalifikowalnym.
6. Grant składa się w 100% ze środków EFRR i jest przekazywany na podstawie umowy o powierzenie grantu po spełnieniu warunków określonych w umowie o powierzeniu grantu i niniejszej procedurze.
7. Grantobiorca nie może łączyć grantu z jakimkolwiek innym publicznym źródłem dofinansowania na określony w umowie o powierzenie grantu wydatek kwalifikowany (tzw. zakaz podwójnego finansowania).
8. Granty przekazywane są Grantobiorcom wyłącznie w formie refundacji poniesionych wydatków kwalifikowanych.

§ 8. Informacje o trybie wypłacania grantów, w tym zakres wymaganej dokumentacji od Grantobiorcy oraz jej weryfikacja

1. Po zakwalifikowaniu się Grantobiorcy do otrzymania grantu podpisuje on z Gminą umowę o powierzenie grantu.
2. Rodzaj dokumentów, jakie Grantobiorca powinien przedłożyć, celem zawarcia i rozliczenia umowy o powierzenie grantu:
  - 2.1. Dowód księgowy – potwierdzający wykonanie usług/robót/dostawę towaru (faktura, rachunek) na rzecz Grantobiorcy wraz z adnotacją (naniesioną w formie pieczęci lub odręczne) świadcząca o otrzymaniu przez Grantobiorcę dofinansowania.

---

¹⁴ zgodnie z definicją ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii

- 2.2. Dowód zapłaty dowodu księgowego (potwierdzenie przelewu, wyciąg bankowy, KP)
Dowód zapłaty nie jest wymagany w przypadku, gdy na dowodzie księgowym widnieje adnotacja świadcząca o tym, że zapłata została uiszczona gotówką (wskazanie gotówki jako sposobu zapłaty nie jest jednoznaczne z uregulowaniem należności z faktury. Na fakturze musi się znaleźć określenie typu „Zapłacono” wraz z określeniem wartości lub „do zapłaty 0,00 zł”. Dopuszcza się także umieszczenie przez sprzedawcę w momencie uiszczenia zapłaty pieczętki „Zapłacono gotówką”).

Uwaga - przepisy prawa krajowego (art. 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej) regulują próg kwotowy, do którego można dokonywać transakcji w gotówce, (jeżeli dana transakcja opłacana jest w kilku transzach/ratach – kwotę progową należy odnosić do łącznej ilości dokonanych płatności, a nie do jednej transzy/raty)
- 2.3. Protokół zezłomowania lub wizję lokalną potwierdzającą na piśmie wykonanie obowiązku likwidacji dotychczasowego źródła ciepła (nie dopuszcza się oświadczeń Grantobiorcy).
- 2.4. Protokół poświadczający odbiór robót / usług / montażu / podłączenia nowych źródeł ciepła / CWU.
- 2.5. Protokół poświadczający odbiór robót / usług oraz wystawionego przez certyfikowanego instalatora OZE protokołu montażu / podłączenia zakupionych urządzeń do produkcji energii elektrycznej- jeśli dotyczy.
- 2.6. Umowy zawarte pomiędzy Grantobiorcą a wykonawcą wraz z ewentualnymi aneksami
- 2.7. Dokumenty w zakresie wyboru wykonawcy.
- 2.8. Umowy na podłączenie do sieci wraz z ewentualnymi aneksami- jeśli dotyczy.
3. Oryginały oświadczeń podpisanych przez Grantobiorcę w zakresie:
  - 3.1. poniesienia wydatków w sposób oszczędny, tzn. niezawyżony w stosunku do średnich cen i stawek rynkowych i spełniający wymogi uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów;
  - 3.2. braku wystąpienia podwójnego dofinansowania wydatków;
  - 3.3. prawnej możliwości odzyskania podatku VAT – dotyczy tych Grantobiorców, którzy prowadzą działalność gospodarczą, na którą ma wpływ udzielone wsparcie;
  - 3.4. wysokości dotychczas udzielonej pomocy de minimis- jeśli dotyczy;
  - 3.5. prawa dysponowania do lokalem/nieruchomością;
4. Grantodawca przed przekazaniem środków do Grantobiorcy, zweryfikuje przedłożone przez Grantobiorcę dokumenty pod kątem sprawdzenia:

- 4.1. czy produkty i usługi, które zostaną objęte wsparciem zostały dostarczone Grantobiorcy,
- 4.2. czy wydatki deklarowane przez Grantobiorcę zostały poniesione,
- 4.3. czy spełniają one wymogi stawiane przez obowiązujące przepisy prawa, wymagania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 i warunki wsparcia.
5. Nie dopuszcza się przekazywania Grantobiorcy środków pochodzących z otrzymanych przez Grantodawcę płatności zaliczkowych, przed potwierdzeniem przez Grantodawcę, że Grantobiorca poniósł w sposób prawidłowy wydatki, do których był zobligowany.
6. Granty przekazywane są Grantobiorcom wyłącznie w formie refundacji.
7. Grantodawca będzie przekazywał środki finansowe na rachunek bankowy wskazany przez Grantobiorcę w umowie o powierzenie grantu.
8. Nie ma możliwości zmiany przeznaczenia grantów określonego w umowie o powierzenie grantów.

§ 9. Informacje o wymogach w zakresie zabezpieczenia grantów

1. Zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy o powierzenie grantu odbędzie się poprzez:
  - 1.1. Wprowadzenie w umowie o powierzenie grantu zapisów dotyczących zobowiązania do zwrotu grantu w przypadku wykorzystania go niezgodnie z celami projektu. Wprowadzona zostanie informacja o terminie zwrotu grantu – 14 dni od daty otrzymania wezwania do zwrotu grantu lub jego części oraz o rachunku bankowym, na który zwrot zostanie dokonany.
  - 1.2. Wprowadzenie w umowie o powierzenie grantu zapisów dotyczących obowiązku poddania się monitoringowi i kontroli grantów wg zasad opisanych w niniejszej procedurze.
  - 1.3. Inne dopuszczalne prawem zabezpieczenia grantu np.: dobrowolne poddanie się egzekucji.

§ 10. Zasady dotyczące odzyskiwania grantów w przypadku ich wykorzystania niezgodnie z celami projektu grantowego

1. Zabezpieczenie grantów stanowią zapisy umowy o powierzenie grantu dotyczące zobowiązania Grantobiorcy do zwrotu środków w przypadku niewywiązywania się z realizacji umowy. Niewywiązywanie się Grantobiorcy z realizacji umowy (a w szczególności wykorzystanie środków niezgodnie z celami projektu), stanowi podstawę do rozwiązania w trybie natychmiastowym umowy o powierzenie grantu.

2. W przypadku uznania za konieczny zwrot grantu lub jego części nastąpi na piśmie wezwanie Grantodawcy w terminie 14 dni kalendarzowych na wskazany przez niego rachunek bankowy.
3. Zobowiązanie do zwrotu grantu zawarte będzie w treści umowy o powierzenie grantu o następującej treści: "W przypadku rozwiązania umowy Grantobiorca zobowiązany jest do zwrotu całości otrzymanego grantu, w związku z realizacją niniejszej umowy. Grantodawca, w formie pisemnej, wzywa Grantobiorcę do zwrotu należności. Grantobiorca w terminie 14 dni od daty doręczenia mu wezwania, dokonuje zwrotu na rachunek bankowy wskazany w wezwaniu."

§ 11. Zasady dotyczące monitorowania i kontroli grantów

1. Grantodawca będzie prowadził monitoring i kontrolę powierzonych grantów.
2. W umowie o powierzenie grantu znajdą się odpowiednie zapisy dotyczące poddania się przez Grantobiorcę czynnościom kontrolnym wykonywanym na potrzeby projektu przez Grantodawcę oraz inne instytucje do tego uprawnione.
3. Grantobiorcy umożliwiają pełny i niezakłócony dostęp do wszelkich informacji, rzeczy, materiałów, urządzeń, sprzętów, obiektów, terenów i pomieszczeń, w których realizowany będzie grant lub zgromadzona będzie dokumentacja dotycząca realizowanego grantu, związanych z realizacją umowy o powierzenie grantu.
4. Planowane są następujące metody monitorowania i kontroli realizacji projektu: -
  - kontakty z Grantobiorcami poprzez e-mail, telefon;
  - minimum jedna bezpośrednia wizyta w miejscu montażu instalacji.

W przypadku bezpośrednich wizyt Grantobiorcy będą informowani telefonicznie lub poprzez e-mail przez Grantodawcę z wyprzedzeniem minimum 3 dni o terminie monitoringu bądź kontroli.

5. Naruszenie umowy o powierzenie grantu w szczególności w zakresie:
  - 1) zmiany sposobu użytkowania instalacji lub jej elementów;
  - 2) wykorzystania ciepła z instalacji na cele inne niż określone w regulaminie;
  - 3) zmiany lokalizacji jakichkolwiek elementów instalacji bez zgody Gminy;
  - 4) zmiany własności jakichkolwiek elementów instalacji bez zgody Gminy;
  - 5) samodzielnej modyfikacji instalacji;
  - 6) zniszczenia lub utraty lub kradzieży instalacji i jej nie odtworzenia w terminie 45 dni, skutkować będzie rozwiązaniem umowy przez Grantodawcę i koniecznością zwrotu grantu powiększonego o odsetki ustawowe naliczane od dnia przekazania grantu.
6. Grantodawca oraz podmioty uprawnione do kontroli funduszy UE mają możliwość kontroli realizacji zadania przez Grantobiorcę na każdym etapie jego realizacji, po zrealizowaniu zadania oraz w okresie trwałości Projektu.

7. W ramach kontroli mogą badać dokumenty i inne nośniki informacji, które mają lub mogą mieć znaczenie dla oceny prawidłowości realizacji zadania oraz żądać udzielenia ustnie lub na piśmie informacji dotyczących realizacji zadania.
8. Grantobiorca jest zobowiązany dostarczać dokumenty i inne nośniki informacji oraz udzielić wyjaśnień i informacji w określonym przez kontrolujących terminie.
9. Grant wykorzystany niezgodnie z celami Projektu, pobrany nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlega zwrotowi wraz z odsetkami ustawowymi, w terminie określonym w umowie o powierzenie grantu.

§ 12. Warunki i tryb przyznania grantu jako pomocy publicznej

1. Dofinansowanie grantów objętych pomocą publiczną OZE może być przyznawane przez Grantodawcę na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020, do 85% wydatków kwalifikowalnych (lub więcej jeśli Grantodawca podejmie decyzję o zwiększeniu poziomu wkładu własnego). Znaczenie ma określony limit całkowitej pomocy de minimis przyznany jednemu Grantobiorcy, określony w ust. 2 art. 3 przedmiotowego rozporządzenia, który nie może przekroczyć 200 000 EUR w okresie trzech lat podatkowych.
2. W przypadku Grantobiorców możliwe jest również udzielanie pomocy publicznej na podstawie:
  - art. 37 GBER tj. pomocy inwestycyjnej na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na realizację inwestycji służących podniesieniu poziomu ochrony środowiska w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020;
  - art. 41 GBER tj. pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.
3. Pomoc publiczna wystąpi w przypadku wymiany źródeł ciepła w pomieszczeniach wykorzystywanych na działalność gospodarczą / wynajmowanych w celu prowadzenia działalności gospodarczej / u podmiotów będących przedsiębiorcami oraz w przypadku montażu instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z OZE wykorzystywanej na cele prowadzonej działalności gospodarczej. Montaż mikroinstalacji OZE w domu jednorodzinnym / budynku wielorodzinnym w którym nie jest prowadzona działalność

gospodarcza / którego właściciel / najemca nie jest przedsiębiorcą nie stanowi pomocy publicznej jeśli spełnione zostaną wszystkie poniższe warunki:

- grantobiorca nie prowadzi działalności gospodarczej i nie udostępnia powierzchni innym podmiotom w celu prowadzenia działalności gospodarczej /oświadczenie Grantobiorcy/,
  - wytworzona energia jest zużywana na potrzeby własne /oświadczenie Grantobiorcy/,
  - rozmiar (zdolność wytwórcza instalacji) nie przekracza realnego zapotrzebowania na energię danego prosumenta i wynika to z przeprowadzonej oceny zapotrzebowania na energię na podstawie zużycia z lat ubiegłych - z uwzględnieniem sytuacji, gdy potrzeby te ulegną zwiększeniu ze względu na planowe wykorzystanie energii elektrycznej z OZE na potrzeby grzewcze – co wymaga weryfikacji przez Grantodawcę,
4. Dofinansowanie wynosi do 85% wydatków kwalifikowalnych – w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną oraz objętych pomocą de minimis (pod warunkiem, że nie zostanie przekroczony limit 200 000 €).
  5. Występowanie pomocy publicznej będzie każdorazowo oceniane na podstawie art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W ujęciu prawa unijnego, pojęcie przedsiębiorstwa jest rozumiane bardzo szeroko. Obejmuje ono bowiem swoim zakresem każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od jego formy prawnej oraz statusu nadanego mu przez prawo krajowe. Dla uznania, że dany podmiot prowadzi działalność gospodarczą wystarczy stwierdzenie, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, że oferuje on towary lub usługi na danym rynku, niezależnie czy jego działalność jest nastawiona na zysk.
  6. Na poziomie Grantobiorcy pomoc publiczna może wystąpić, jeśli inwestycja dotyczyć będzie pomieszczeń mieszkalnych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej (lub wynajmowanych na cele mieszkalne) albo Grantobiorcą będzie podmiot z zasady prowadzący działalność gospodarczą w dziedzinie mieszkalnictwa, taki jak spółdzielnia mieszkaniowa lub TBS (zgodnie z interpretacją UOKiK).
  7. W przypadku dodatkowych inwestycji w instalacje do wytwarzanie energii z OZE z możliwością jej sprzedaży jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów unijnych, ponieważ stanowi oferowanie towaru (energii) na rynku. Podmioty wytwarzające taką energię, dostarczając ją do sieci konkurują z innymi podmiotami wytwarzającymi energię. Nie ma przy tym znaczenia wielkość sprzedaży ani skala możliwej konkurencji. Jednakże w nawiązaniu do pkt 207 Komunikatu Komisji: Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE (2016/C 262/01, zwanego dalej „Komunikatem”), finansowanie infrastruktury może w całości wykraczać poza zakres pomocy państwa, pod warunkiem, że użytkowanie do celów działalności gospodarczej ma charakter czysto pomocniczy (ang. purely ancillary). KE przy interpretacji ww. przepisu stanęła na stanowisku, iż, pomimo że wytwarzanie energii elektrycznej i wprowadzanie jej do sieci stanowi działalność

gospodarczą, w przypadku projektów prosumenckich tego rodzaju działalność nie ma takiego charakteru, pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów:

- a) Beneficjent (grantobiorca) nie prowadzi działalności gospodarczej i nie udostępnia powierzchni innym podmiotom w celu prowadzenia działalności gospodarczej,
- b) wytworzona energia jest zużywana na potrzeby własne,
- c) rozmiar (zdolność wytwórcza instalacji) nie przekracza realnego zapotrzebowania na energię danego prosumenta).

Powyższe wynika z faktu, że przedmiotowa instalacja powstaje na użytek konsumenta nieprowadzącego działalności ekonomicznej i tylko w celu zaspokojenia jego potrzeb, a wprowadzenie energii do sieci ma charakter incydentalny. W sytuacji, gdy instalacja prosumenta wytwarza nadwyżkę energii, która jest wprowadzana do sieci, tego rodzaju działalność gospodarcza może zostać uznana za mającą charakter pomocniczy. Zatem w przypadku instalacji prosumenckich (fotowoltaicznych / lub wykorzystujących siłę wiatru), zakładanych w budynkach jednorodzinnych, budynkach wielorodzinnych, gdy ostateczni odbiorcy nie prowadzą w nich żadnej innej działalności gospodarczej, wprowadzanie nadwyżek energii do sieci może być uznane za działalność gospodarczą o charakterze pomocniczym, o ile zostaną spełnione warunki wskazane w pkt. 207 Komunikatu. Grantobiorca zobowiązany jest złożyć stosowne oświadczenie w tym zakresie.

8. Grantodawca na mocy umowy o dofinansowanie projektu grantowego będzie udzielał Grantobiorcom pomoc de minimis w oparciu o stosowne zapisy wskazane w regulaminie konkursu, tj. rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
9. Wymogi dodatkowe spoczywające na Grantobiorcy w zakresie wystąpienia pomocy publicznej

Jeżeli udzielenie wsparcia na realizację grantu objęte będzie pomocą publiczną, Grantobiorca przed udzieleniem pomocy de minimis składa wnioski o udzielenie pomocy. Wniosek powinien zawierać w szczególności:

- nazwę Grantobiorcy,
- nazwę i miejsce realizacji przedsięwzięcia,
- cel realizacji przedsięwzięcia,
- opis przedsięwzięcia,
- opis rezultatów realizacji przedsięwzięcia,
- planowane daty rozpoczęcia i zakończenia realizacji przedsięwzięcia.
- wartość przedsięwzięcia;
- koszty kwalifikowalne;

- wnioskowaną kwotę pomocy;
- źródła finansowania przedsięwzięcia;
- inne informacje, wskazane przez podmiot udzielający pomocy, niezbędne do dokonania oceny wniosku.

Wnioski o udzielenie pomocy de minimis mogą być równocześnie wnioskami o udzielenie grantu w ramach projektu grantowego realizowanego ze środków RPO WD 2014-2020.

Do wniosku o udzielenie pomocy (grantu), każdy Grantobiorca powinien dołączyć:

- kopie wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis (lub oświadczenie o wielkości pomocy de minimis), jaką otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzednich lat podatkowych, lub - jeżeli nie otrzymał w w/w okresie pomocy de minimis - oświadczenie o nieotrzymaniu pomocy de minimis w tym okresie;
- formularz informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (formularz jest załącznikiem do wniosku o dofinansowanie składanego w ramach RPO WD);

Po otrzymaniu w/w dokumentów Grantodawca dokona oceny przedłożonych wniosków o udzielenie pomocy de minimis (grantu) zgodnie z zasadą kumulacji. Należy pamiętać, że dany podmiot (Grantobiorca) w okresie 3 lat (liczonych jako rok, w którym ubiega się o wsparcie oraz 2 poprzednie lata podatkowe), może otrzymać maksymalnie równowartość 200 000 euro pomocy de minimis. Ponadto, jeśli dofinansowanie dla grantobiorcy w formie pomocy publicznej/pomocy de minimis przekroczy kwotę 200 000 euro podmiot ten nie mógłby być grantobiorcą (nie mógłby uczestniczyć w projekcie grantowym). Obowiązującym kursem PLN/EUR jest kurs z dnia przyznania pomocy¹⁵. Weryfikacja nastąpi na podstawie złożonych przez Grantobiorcę zaświadczeń/oświadczeń o otrzymanej (bądź nie otrzymaniu) pomocy de minimis. Po dokonaniu oceny wniosków o udzielenia grantu, Grantodawca może zawrzeć umowy o udzielenie pomocy de minimis – umowy o powierzenie grantu – na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego - z Grantobiorcami.

Podstawą do zawarcia wskazanych umów, są również odpowiednie zapisy zawarte w umowie o dofinansowanie projektu grantowego zawartej pomiędzy DIP a Grantodawcą.

---

¹⁵ należy zastosować kurs wymiany EUR/PLN, będący średnim kursem Narodowego Banku Polskiego. Kursy publikowane są na stronie [www: http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/kursy_archiwum.html](http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/kursy_archiwum.html)

10. Grantodawca zawierając umowę o udzielenie pomocy, zobowiązany jest jednocześnie do wystawienia każdemu Grantobiorcy zaświadczenia o otrzymanej pomocy de minimis, określającego m.in. dzień i wartość udzielonej pomocy de minimis. Zaświadczenia o pomocy de minimis wydaje się z urzędu w dniu udzielenia wsparcia.
11. Grantodawca udzielający pomocy de minimis ma obowiązek poinformowania o jej udzieleniu Instytucję Zarządzającą. Warunek ten będzie spełniany poprzez złożenie najpóźniej na etapie ostatecznego wniosku o płatność, stosownych oświadczeń przez Grantodawcę. Jednocześnie poprawność udzielenia pomocy de minimis, weryfikowana będzie na etapie kontroli projektów. Grantodawca udzielający pomocy zgodnie z ustawą z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59 poz. 404, z późn. zm.) jest zobowiązany do przedstawiania Prezesowi UOKiK sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej lub informacji o jej nieudzieleniu w danym okresie sprawozdawczym. Szczegółowe informacje dot. przygotowywania sprawozdań zawarte są na podanym linkiem https://uokik.gov.pl/sporzadzanie_sprawozdan_z_wykorzystaniem_aplikacji_shrimp.php.
12. Grantodawca będzie przechowywać przez okres 10 lat (liczonych od dnia udzielenia pomocy) wszelką dokumentację związaną z procedurą udzielenia pomocy de minimis.
13. Grantobiorca może również otrzymać pomoc publiczną w oparciu o Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 roku uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu – art. 37 tj. pomoc inwestycyjna na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych oraz art. 41 GBER tj. pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych. W prawie krajowym te formy pomocy regulowane są przez rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na realizację inwestycji służących podniesieniu poziomu ochrony środowiska w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

§ 13. Postanowienia końcowe

1. Procedura realizacji projektu grantowego stanowi załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu i wymaga weryfikacji i zatwierdzenia przez Instytucję Organizującą Konkurs (IOK) – Dolnośląską Instytucję Pośredniczącą (DIP) na etapie oceny formalnej.
2. Dopuszcza się wprowadzenie zmian do niniejszej Procedury realizacji projektu grantowego, w przypadku konieczności wprowadzenia zmian wynikających z uwag DIP lub wydłużenia terminu naboru.

3. Grantodawca zobowiązuje się na bieżąco aktualizować treść Procedury realizacji projektu grantowego oraz udostępnić ją na stronach internetowej Miasta Lubań.
4. Grantodawca będzie zobowiązany do wypełniania obowiązków informacyjnych i promocyjnych zgodnie z zapisami rozporządzenia ogólnego i Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. (Dz. Urz. UE L 223 z 29.07.2014, s. 7, z późn. zm.).
5. Grantodawca będzie zobowiązany w szczególności do:
  - 1) oznaczania znakiem Unii Europejskiej, znakiem Funduszy Europejskich oraz herbem województwa dolnośląskiego z napisem „Dolny Śląsk”:
    - a) wszystkich prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących projektu grantowego,
    - b) wszystkich dokumentów związanych z realizacją projektu podawanych do wiadomości publicznej,
    - c) wszystkich dokumentów i materiałów dla osób i podmiotów uczestniczących w projekcie.
  - 2) umieszczenia przynajmniej jednego plakatu o minimalnym formacie A3 lub odpowiednio tablicy informacyjnej i/lub pamiątkowej w siedzibie Grantodawcy;
  - 3) zapewnienia umieszczenia tabliczki informacyjnej bezpośrednio w miejscu realizacji powierzonego grantu oznakowanej zgodnie z pkt. 1;
  - 4) umieszczenia opisu projektu na stronie internetowej Grantodawcy;
  - 5) przekazywania osobom i podmiotom uczestniczącym w projekcie (Grantobiorcom) informacji, że projekt uzyskał dofinansowanie co najmniej w formie odpowiedniego oznakowania,
  - 6) dokumentowania działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych w ramach projektu.

Załączniki:

1. Załącznik nr 1- Wniosek o udzielenie grantu
2. Załącznik nr 2- Wzór umowy o powierzenie grantu (do wglądu)